

КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ АРХІТЕКТУРИ, БУДІВНИЦТВА ТА УПРАВЛІННЯ

Циклова комісія Управління та адміністрування

(Назва циклової комісії)

Відділення Управління та адміністрування

(Назва відділення)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчальної роботи

Тетяна КОСА Тетяна КОСА

«30» 08 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОНОМІКА ТА ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА

(Назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 07 Управління та адміністрування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо – професійна програма Оціночна діяльність

Фінанси і кредит

Освітньо – професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

КИЇВ – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка та фінанси підприємства» для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеню фаховий молодший бакалавр.

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма Оціночна діяльність, Фінанси і кредит

Робочу програму навчальної дисципліни уклали: Логвиненко Світлана Іванівна, спеціаліст вищої категорії.

Робочу програму навчальної дисципліни «Економіка та фінанси підприємства»:

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії Управління та Адміністрування

Протокол № 2 від «26» серпня 2024 року

Голова циклової комісії **Вікторія ЦИРЮК**

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми **Яна ГРИНЧІЙ**
«26» серпня 2024 року

Розглянуто

Методист коледжу **Ірина ТИМОШЕНКО**
«27» серпня 2024 року

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «28» 08 2024 року

Голова методичної ради **Тетяна КОСА**

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва навчальної дисципліни	Економіка та фінанси підприємства
Статус	Обов'язкова компонента освітньо–професійної програми
Форма навчання	денна
Мова викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС/ годин	3/90
Індивідуальне завдання (курсовий проект, курсова робота)	Не передбачено
Форма контролю	<i>екзамен</i>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Економіка та фінанси підприємства» - вивчення та надання первинних теоретичних знань і практичних навичок з економіки підприємства, організації та результативності господарювання на рівні первинної ланки суспільного виробництва. Формування системи базових знань з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності підприємства.

Завдання навчальної дисципліни «Економіка та фінанси підприємства» полягає в тому, щоб надати теоретичні та практичні знання, управління ними у конкурентному середовищі; формування вмінь ефективного використання ресурсного і виробничо-господарського потенціалу; забезпечення розширеного самовідтворення на основі інвестиційно-інноваційної моделі розвитку суб'єкта підприємництва.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК 4. Розуміння принципів організації фінансових відносин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни формуються програмні результати навчання відповідно до **ОПШ**:

РН 2. Володіти державною та іноземною мовами для складання ділових паперів і комунікації у професійній діяльності.

РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 04. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

РН 06. Застосовувати набуті теоретичні знання у практичній діяльності для розв'язання професійних завдань.

РН 08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.

Очікувані результати навчання:

Тема 1. Підприємство та система господарювання

- розуміти і усвідомлювати місце і значення національної економіки країни та її структуру.
- визначати основні функції, завдання і види діяльності підприємства;
- визначати фактори видів структури підприємства
- розуміти, що таке статут підприємства, його функції та зміст
- вести дискусію про порядок створення, реорганізацію та ліквідацію підприємства.

Тема 2. Організація виробництва підприємства та його обслуговування

- засвоїти загальні характеристики організації підприємства;
- засвоєння основних форм організації підприємства, а саме визначати сутність, види, показники рівня розвитку та ефективності .
- володіння знаннями про виробничу діяльність організації її економічну сутність, склад і її характер;

Тема 3 . Виробничі ресурси підприємства

- володіти знаннями про виробничі засоби та його техніко-економічних показників;
- використовувати теоретичні та практичні навички при визначенні методів оцінки основних виробничих засобів.
- володіти теоретичними та практичними навичками з таких понять як фізичний та моральний знос основних виробничих засобів.
- розуміти показники стану руху та ефективності використання основних засобів підприємства;
- розуміти та володіти теоретичними та практичними знаннями оборотних коштів підприємства, розуміти сутність, склад та структуру оборотних коштів підприємства та джерела формування оборотних коштів.

Тема 4. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства

- володіти загальними характеристиками інвестиційних ресурсів підприємства;

- демонструвати розуміння особливостей виробничих інвестицій, їх склад і структуру;
- вміти охарактеризувати економічну ефективність інвестицій;
- розуміти фінансові інвестиції та їх види та знати характеристику інноваційних процесів.

Тема 5. Трудові ресурси

- демонструвати розуміння таких понять як трудові ресурси, персонал, кадри, трудовий колектив;
- володіти знаннями про кількісну характеристику персоналу підприємства: явочна, облікова, середньооблікова чисельність персоналу;
- володіти теоретичними та практичними навичками при визначенні чисельності окремих категорій персоналу;
- володіти практичними навичками при визначенні продуктивності праці;
- володіти практичними та теоретичними навичками сутності заробітної плати, розрізняти види заробітної праці.

Тема 6. Система планування на підприємстві. Форми державного регулювання діяльності підприємства. Державні замовлення, фінансова підтримка, кредитування, система оподаткування.

- демонструвати розуміння особливостей про планування діяльності підприємств;
- володіти знаннями з здійснення методичних основ планування і систем планів;
- володіти знаннями про стратегічне, тактичне, поточне та оперативне планування;
- демонструвати володіння інформацією при створенні бізнес-плану.

Тема 7. Витрати підприємства.

- володіти знаннями про собівартість продукції, її види, склад, структуру та класифікацію;
- обґрунтувати свої знання стосовно групування витрат за економічними елементами та статтями калькуляції;

- демонструвати знання стосовно джерел та шляхів зниження собівартості продукції;

- володіти знаннями стосовно економічного змісту функції цін, знати її види.

Тема 8. Результативність діяльності підприємства.

- володіти знаннями стосовно загальної характеристики фінансової діяльності організації;

- володіти практичними та теоретичними навиками при визначенні прибутку та його видами;

- демонструвати знання стосовно відносного показника прибутку – рентабельності;

- володіти знаннями стосовно характеристик вимірювання ефективності виробництва.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Підприємство та система господарювання.

Призначення, задачі, підприємства у системі національної економіки. Підприємство, основні риси функцій, завдання та види діяльності. Правові основи функціонування підприємства. Виробнича та організаційна структура підприємства.

Тема 2. Організація виробництва підприємства та його обслуговування

Загальна характеристика організації виробництва. Організаційні форми ведення підприємства.

Тема 3. Виробничі ресурси підприємства

Класифікація, склад та структура основних засобів. Методи оцінки основних засобів. Фізичний та моральний знос основних засобів. Амортизація основних засобів. Показники використання основних засобів. Напрямки ефективного використання основних засобів. Склад і структура оборотних засобів, джерела їх формування. Нормування оборотних засобів. Показники ефективності використання оборотних засобів.

Тема 4. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства

Інвестиції і їх види. Поняття виробничих інвестицій. Їх склад, структура. Джерела формування. Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій. Інноваційні процеси, їх види. Оцінка ефективності інноваційних процесів.

Тема 5. Трудові ресурси

Кадри, їх склад і структура. Показники стану і руху кадрів. Методи визначення чисельності робітників підприємства. Продуктивність праці, показники і методи її виміру. Поняття і види заробітної плати. Основні системи оплати праці.

Тема 6. Система планування на підприємстві

Сутність планування, особливості його здійснення. Система планів: стратегічні, тактичні, поточні оперативні.

Тема 7. Витрати підприємства

Поняття собівартості, її склад, структура та види. Види групування витрат за окремим ознаками. Економічний зміст і функції цін.

Тема 8. Результативність діяльності підприємства

Характеристика фінансової діяльності підприємства. Сутність формування і розподілу прибутку. Поняття, види рентабельності.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Денна форма навчання

№ заняття	Назви тем	Кількість годин					Рекомендовані джерела інформації	
		Денна форма навчання						
		усього	у тому числі					
лекції	практичні		лабораторні	семінарські	самостійна робота			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2 рік навчання, 3 семестр								
	Тема 1. Підприємство в сучасній системі господарювання	8	2	-	-	-	6	
1	1.Призначення, задачі, місце та особливості підприємства у системі національної економіки. 2.Підприємство. Основні риси функції, завдання та види діяльності. 3. Правові основи функціонування підприємства. 4 Виробнича та організаційна структура підприємства	8	2	-	-	-	6	(O 4), (O 5) (O2)
	Тема 2. Організація виробництва підприємства та його обслуговування	8	2	-	-	-	6	
2	1.Загальна характеристика організації будівельного виробництва 2. Організаційні форми ведення будівництва	8	2	-	-	-	6	(O 4)

	Тема 3. Виробничі засоби та нематеріальні активи	12	4	2	-	-	6	
3	1.Класифікація, склад та структура основних засобів. 2.Методи оцінки основних засобів 3.Фізичний та моральний знос основних засобів. 4.Амортизація основних засобів. 5.Показники використання основних засобів 6. Напрямки ефективного використання основних засобів.	6	2	-	-	-	4	(О 2), (О 3), (О 4)
4	Практична робота №1	2	-	2	-	-	-	
5	1.Склад і структура оборотних засобів, джерела їх формування. 2.Нормування оборотних засобів. 3.Показники ефективності використання оборотних засобів.	4	2	-	-	-	2	(О 4), (О 5)
	Тема 4. Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємства.	12	2	2	-	-	8	
6	1.Інвестиції і її види. 2.Поняття виробничих інвестицій, їх склад, структура. 3.Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій.	6	2	-	-	-	4	(О 4), (О 3) (О 2)
7	Практична робота №2	2	-	2	-	-	-	
	1.Інноваційні процеси, їх види. 2.Оцінка ефективності інноваційних процесів.	4	-	-	-	-	4	(О 4)
	Тема 5. Трудові ресурси	12	4	2	-	-	6	
8	1. Кадри, їх склад і структура. 2. Показники стану і руху кадрів. 3. Методи визначення чисельності робітників підприємства.	6	2	-	-	-	4	(О 4), (О3), (ДІ) (О2)

	4.Продуктивність праці, показники і методи її виміру.							
9	1. Поняття і види заробітної плати 2.Тарифна система, як основна організації заробітної плати. 3.Відрядна і погодинна форма оплати праці. 4.Основні системи оплати праці.	6	2	-	-	-	2	(О 4) , (О3)
10	Практична робота №3	2	-	2	-	-	-	
	Тема 6. Система планування на підприємстві	8	2	-	-	-	6	
11	1.Сутність планування, особливості його здійснення. 2. Система планів: стратегічні, тактичні, поточні, оперативні.	8	2	-	-	-	6	(О 3), (ДІ)
	Тема 7. Витрати підприємства	10	2	2	-	-	6	
12	1.Поняття собівартості, її склад, структура та види. 2.Види групування витрат за окремими ознаками. 3.Економічний зміст і функції цін..	8	2	-	-	-	6	(О 4) (О 5), (О1)
13	Практична робота №4	2	-	2	-	-	-	
	Тема 8. Результативність діяльності підприємства	10	2	2	-	-	6	
14	1. Характеристика фінансової діяльності підприємства. 2.Сутність формування і розподілу прибутку. 3. Поняття. Види рентабельності.	8	2	-	-	-	6	(О 1), (ДІ)
15	Практична робота №5	2	-	2	-	-	-	
	Разом	80	20	10	-	-	50	

	Консультація	2						
	Екзамен	8						
	Всього	90						

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Підприємство, основні риси, функції, завдання та види діяльності.
Виробнича та організаційна структура підприємства.
2. Загальна характеристика організації будівельного виробництва.
3. Організаційні форми ведення будівництва: підрядний, господарський та комбінований спосіб.
4. Класифікація, склад та структура основних засобів.
5. Методи оцінки основних засобів.
6. Фізичний та моральний знос основних засобів.
7. Амортизація основних засобів.
8. Показники використання основних засобів.
9. Поняття про інвестиції, їх види.
10. Інвестиційна діяльність, їх види.
11. Поняття виробничих інвестицій, їх склад та структура.
12. Джерела формування капітальних вкладень. Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій.
13. Кадри підприємства, їх склад і структура.
14. Класифікація персоналу підприємства.
15. Фактори, що впливають на зміну професійно-кваліфікаційного складу кадрів підприємства.
16. Продуктивність праці, показники та методи її вимірювання.
17. Тарифна система, як основа організації заробітної плати.
18. Відрядна і погодинна форма оплати праці.
19. Основні системи оплати праці.
20. Сутність планування, особливості його здійснення.
21. Особливості формування виробничої програми підприємств в умовах ринку. Розробка виробничої програми у вартісному виразі.
22. Система планів: стратегічні, тактичні, поточні оперативні.

23. Обґрунтування виробничої програми ресурсами та виробничими потужностями.
24. Поняття собівартості, її склад, структура та види.
25. Показники собівартості продукції.
26. Види групування витрат за окремими ознаками.
27. Класифікація витрат за окремими ознаками.
28. Джерела і шляхи зниження собівартості продукції.
29. Кошторис витрат і калькуляція собівартості продукції.
30. Поняття і види прибутку підприємства.
31. Основні функції і шляхи збільшення прибутку підприємства.
32. Рентабельність як узагальнюючий показник ефективності діяльності підприємства, її види і показники.

6. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Технології навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, складання реферату);
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (розв'язання завдань);
- індивідуальна робота.

Методи оцінювання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- реферати,;
- презентації результатів виконаних завдань;
- захист практичних і лабораторних робіт;
- залік;

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1 Шкала оцінювання результатів навчання за національною системою:

Національна шкала	Теоретична підготовка	Практичні уміння та навички
«Відмінно»	Здобувач має глибокі, міцні, систематичні знання всіх положень теорії, може вільно сформулювати закони, положення та принципи, використовує здобуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь вирізняється точністю формулювань, логікою, демонструє достатній рівень узагальнення знань	Здобувач самостійно розв'язує типові задачі, здатний проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних завдань студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу, його дії вирізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати
«Добре»	Здобувач знає і може самостійно сформулювати основні принципи, навести приклади, але не завжди може довести їх самостійно, застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим	Здобувач самостійно розв'язує типові завдання, володіє базовими навичками з виконання практичних завдань, може самостійно обрати метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату
«Задовільно»	Здобувач відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати за допомогою викладача основні положення теорії, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може	Здобувач може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати елементарний аналіз операцій, але не спроможний самостійно визначити метод розв'язання задачі. Може робити висновки, але не розуміє достатньою мірою мету роботи
«Незадовільно»	Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, у відповіді цілком відсутня самостійність. Здобувач знайомий лише з деякими поняттями та визначеннями курсу	Здобувач знає умовні позначення та вміє розрізняти основні поняття, виконувати найпростіші завдання, але не може самостійно виконати облікову роботу і зробити висновки

7.2 Шкала оцінювання результатів навчання за системою ЄКТС:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю недоліків)
64-73	задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

**7.3. Шкала оцінювання результатів навчання загальноосвітньої
підготовки:**

Рівні компетенції	Бали	Критерії
I. Початковий	1	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються учнем окремими словами чи реченнями.
	2	Здобувач освіти володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність викласти думку на елементарному рівні.
	3	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
II. Середній	4	Здобувач освіти володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні.
	5	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою вчителя логічно відтворити значну його частину.
	6	Здобувач освіти може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою вчителя може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки.
III. Достатній	7	Здобувач освіти здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень.

	8	Здобувач освіти вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом учителя, в
		цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом вчителя.
	9	Здобувач освіти вільно (самостійно) володіє вивченим обсягом матеріалу, в тому числі і застосовує його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.
IV. Високий	10	Здобувач освіти виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених учителем.
	11	Здобувач освіти вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги вчителя знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності. Використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях.
	12	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Основні джерела інформації:

1. Оксана Гетьман, Валентина Шаповал.-Економіка підприємства Навчальний посібник К.: Центр учбової літератури, 2021.
2. Т. Окландер, І.Педько, О.Камбур Економіка будівельного підприємства. 2020р.
3. М.М. Любенко Фінанси та підприємство, 2019р.
4. В.Сизоненко Фінанси та підприємство -2009р.
5. В.І.Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б.В. Погріщук Економіка підприємства. – К.: Центр учбової літератури, 2021.
6. В.Захарченко, М.Меркулов Економіка підприємства. Практикум – К.: Кондор, 2019.
7. Економіка підприємства. Л.Г.Мельнк, Університетська книга. 2023р.
8. Бардаков В. А., Княжечейко В. В., Костюк В.О., Юр'єва Т. П., Юр'єва С. Ю. Економіка міського господарства: Навч. посібник. / За ред. Т.П. Юр'євої. — Х.: ХДАМГ, 2016. — 672 с
9. Богуславский В. Л. Економіка підприємства — М.: Фінанси і статистика, 2015.
10. <https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/2120D0BF%20D1%96D0B4D1%80D1%83D1%87D0BD%20B8D0BA%20D095D09FD09FD0A2D091.pdf>
11. http://www.tsatu.edu.ua/et/wp-content/uploads/sites/33/lisak-o.i.-andryeyeva-l.o.-boltyanska-l.o.-ekonomika-pidpriyemstva-navchalnij-posibnik_compressed.pdf

Допоміжні джерела інформації:

1. Господарський кодекс України. 16.01.2003 року №436-;. Редакція від 17.06.2018р.
2. Податковий кодекс України. 02.12.2010 року №2755-4. Редакція від 01.09.2018р.
3. Закон України «Про інвестиційну діяльність » від 18.09.1991р. №1560-ХІІ

4. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.95 №108/95 – ВР.
5. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 р. №755-IV.
6. Закон України «Про ціни та ціноутворення» від 21.06.2012. №5007-VI.
7. С.Ф.Покропивний Економіка підприємства. – К.:КНЕУ.. 2001.-528с.

Інформаційні ресурси:

1. Державна науково-технічна бібліотека України: м. Київ, вул. В. Антоновича, 180. Веб-сайт: www.gntb.gov.ua
2. Національна парламентська бібліотека України: м. Київ, вул. М. Грушевського, 1. Веб-сайт: www.nplu.kiev.ua
3. Міська спеціалізована молодіжна бібліотека «Молода гвардія»: м. Київ, вул.. Л. Толстого, 49. Веб-сайт: www.msmb.org.ua
4. Сервер Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua/>
5. Міністерство фінансів України <http://www.rnfin.gov.ua/>
6. Українське право <http://www.ukrpravo.com/>
7. НБУ <http://www.bank.gov.ua/>

9. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ

Навчальний рік	Зміст внесених змін та доповнень	Номер протоколу засідання циклової комісії	Підпис голови циклової комісії